

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη διδακτική διαδικασία ο διδάσκων θέτει στόχους, στη συνέχεια μεριμνά για την επίτευξή τους και τέλος αξιολογεί το έργο του, το υλικό που χρησιμοποίησε και τις επιδόσεις των μαθητών του.

Κατά τον Scriven, πρώτα πρέπει να αξιολογηθούν οι στόχοι και κατόπιν να ελεγχθεί ο βαθμός επίτευξής τους, διότι αν οι στόχοι δεν αξίζουν, δεν ενδιαφέρει κατά πόσο έχουν επιτευχθεί.

Βασικά ερωτήματα σχετικά με την αξιολόγηση.

- α) Τι είναι αξιολόγηση
- β) Γιατί γίνεται η αξιολόγηση
- γ) Τι αξιολογείται
- δ) Πως επιτυγχάνεται η αξιολόγηση

ΕΙΔΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

- 1. Επάρκειας γνώσεων:** Εξετάσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό τη διάγνωση ενός ελάχιστου ποσού γνώσεων. Δύο παραδείγματα τέτοιων εξετάσεων είναι: οι προαγωγικές εξετάσεις των σχολείων και οι εξετάσεις για απόκτηση πτυχίου γλωσσομάθειας. Στις εξετάσεις επάρκειας γνώσεων υπάρχει ενδεχόμενο να είναι όλοι επιτυγχόντες ή όλοι αποτυγχόντες.
- 2. Διαγωνισμοί:** Οι εξετάσεις αυτές αποσκοπούν στην επιλογή ενός προκαθορισμένου αριθμού προσώπων από ένα μεγαλύτερο σύνολο. Δύο παραδείγματα τέτοιων εξετάσεων είναι: οι εξετάσεις εισαγωγής στα Ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι διαγωνισμοί για την πρόσληψη υπαλλήλων σε κάποιον οργανισμό.
- 3. Κατατακτήριες:** Αποσκοπούν στη διερεύνηση του γνωστικού επιπέδου των μαθητών ώστε αυτοί να καταταχθούν στο κατάλληλο τμήμα, για περεταίρω απόκτηση γνώσεων, ή για προσφορά εργασίας.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- 1. Διαγνωστική:** Η αξιολόγηση αυτή έχει ως στόχους: α) την κατάταξη των μαθητών σε επίπεδα και β) την αναζήτηση αδυναμιών και αιτιών στη μάθηση συγκεκριμένου αντικειμένου. Αποσκοπεί στον προγραμματισμό της διδασκαλίας. Υλοποιείται με την έναρξη του διδακτικού έτους.
- 2. Διαμορφωτική:** Η αξιολόγηση αυτή έχει ως στόχους: α) την εξαγωγή συμπερασμάτων για τροποποίηση της μαθησιακής διαδικασίας με σκοπό τη βελτίωσή της. β) την πληροφόρηση διδασκόντων και διδασκόμενων για το όφελος της μάθησης. Υλοποιείται κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.
- 3. Συνολική ή τελική**
Αποσκοπεί στην αντιστοίχιση της αξιολόγησης σε τυπικό βαθμό, ο οποίος αντιπροσωπεύει τη συνολική εκτίμηση του διδάσκοντα στο ποσοστό επιτυχίας του μαθητή στους στόχους που είχαν τεθεί.

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ – ΜΟΡΦΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

A) Ερωτήσεις ελεύθερης ανάπτυξης

Στις ερωτήσεις αυτές ο μαθητής σχολιάζει, επιχειρηματολογεί, υπολογίζει, αναλύει, αξιολογεί, αιτιολογεί σε όση έκταση επιθυμεί ανάλογα με το χρόνο που του παρέχεται.

Πλεονεκτήματα:

- 1) Αξιολογούνται οι ικανότητες ανάκλησης και εφαρμογής γνώσεων, σύνθεσης, ταξινόμησης, οργάνωσης, έκφρασης ιδεών, τεκμηρίωσης, διατύπωσης με σαφήνεια και ακριβολογία, η δημιουργικότητα.
- 2) Ο παράγων «τύχη» για τη σωστή απάντηση είναι σχεδόν ανύπαρκτος.

Μειονεκτήματα:

- 1) Υποκειμενικότητα στην κρίση η οποία οφείλεται: στις διαφορετικές αντιλήψεις των αξιολογητών για το θέμα, στις διαφορετικές απόψεις περί αυστηρότητας και επιείκειας, στην ψυχολογική κατάσταση, στη πνευματική κόπωση, στην εμφάνιση του γραπτού, στα διαφορετικά κριτήρια αξιολόγησης.
- 2) Περιορισμένη δυνατότητα κάλυψης μεγάλου μέρους της ύλης και επομένως αύξηση του παράγοντα τύχη σε ότι αφορά την επιλεκτική μελέτη.
- 3) Αυξημένος χρόνος για τη βαθμολόγηση.

B) Ερωτήσεις αντικειμενικού τύπου

Πρόκειται για ερωτήσεις με προκαθορισμένο τρόπο απάντησης και για το λόγο αυτό η αξιολόγηση είναι αντικειμενική. Διακρίνονται σε:

- α) Πολλαπλής επιλογής
- β) «Σωστού – Λάθους»
- γ) Αντιστοίχισης
- δ) Συμπλήρωσης κενών.

Πλεονεκτήματα:

- 1) Αντικειμενική, αξιόπιστη, γρήγορη και εύκολη αξιολόγηση.
- 2) Δυνατότητα αξιολόγησης μεγάλου μέρους της διδακτέας ύλης.

Μειονεκτήματα:

- 1) Δεν προσφέρουν δυνατότητα αξιολόγησης σε ότι αφορά την αιτιολόγηση, την εκφραστική ικανότητα και τη δημιουργική σκέψη. Παρέχουν περιορισμένη αξιολόγηση δυνατότητας επίλυσης προβλημάτων.
- 2) Ο παράγων «τύχη» στην επιλογή της σωστής απάντησης είναι σχετικά μεγάλος.

Τρόποι αποφυγής πιθανότητας τυχαίας επιλογής:

Αιτιολόγηση
Υπογράμμιση λαθών
Διόρθωση λανθασμένης ερώτησης

Γ) Ερωτήσεις σύντομης ανάπτυξης

Πρόκειται για ερωτήσεις των οποίων η απάντηση είναι περιορισμένη ή εντελώς προκαθορισμένη. Χρησιμοποιούνται για διατύπωση ορισμών, απαρίθμηση αιτιών, αποτελεσμάτων, παραγόντων, αντικειμένων.

Σε ότι αφορά τις φυσικές επιστήμες ειδικότερα, οι ερωτήσεις αυτές χρησιμοποιούνται στην ονοματολογία χημικών ενώσεων, στην αναγραφή χημικών εξισώσεων, στην αναφορά των πλανητών κατά σειρά απόστασης από τον Ήλιο κτλ.

Δ) Δομημένες ερωτήσεις

Είναι εκείνες που διαιρούνται σε υποερωτήσεις, οι οποίες υποδιαιρούνται σε άλλες υποερωτήσεις κτλ. Η δόμηση μπορεί να είναι γραμμική ή να έχει τη μορφή κλάδων. Γραμμική δόμηση σημαίνει κάθε ερώτηση να εξαρτάται από το προηγούμενο.

Μια δομημένη ερώτηση έχει τη μορφή:

«Να αναφερθεί .... Να ορισθεί το..... Να περιγραφεί η.... Να υπολογισθεί το.... Να αιτιολογηθεί το....»

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΛΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Εγκυρότητα: Να ανταποκρίνεται στη διδαχθείσα ύλη και τους αντικειμενικούς στόχους.

Αντικειμενικότητα: Να είναι ανεξάρτητη από προσωπικές συμπάθειες και αντιπάθειες, από θρησκευτικές πεποιθήσεις και πολιτικά φρονήματα, από την ψυχολογική κατάσταση των εξεταστών κτλ.

Αξιοπιστία: Να δίνει την ίδια ή παραπλήσια βαθμολογία αν πραγματοποιηθεί από διαφορετικούς εξεταστές.

Διακριτική ικανότητα: Να κατατάσσει τους εξεταζόμενους ανάλογα με τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους.

Πρακτικότητα: Να είναι εύκολα αξιοποιήσιμη και να δημιουργείται σχετικά εύκολα.

Πολυχρόνης Καραγκιοζίδης

χημικός

Σχολικός Σύμβουλος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

www.polkarag.gr